

EUROPSKI NADZORNIK ZAŠTITE PODATAKA

Sažetak Mišljenja Europskog nadzornika za zaštitu podataka o Komunikaciji Komisije Europskom parlamentu i Vijeću o „Novoj eri za zrakoplovstvo – otvaranju zrakoplovnog tržišta za sigurnu i održivu civilnu uporabu daljinski upravljanih zrakoplovnih sustava”

(Cjeloviti tekst ovog mišljenja objavljen je na internetskim stranicama EDPS-a na engleskom, francuskom i njemačkom jeziku na adresi www.edps.europa.eu)

(2015/C 48/04)

I. Uvod

I.1. Savjetovanje s Europskim nadzornikom za zaštitu podataka

1. Dana 8. travnja 2014. Komisija je donijela Komunikaciju Europskom parlamentu i Vijeću o „Novoj eri za zrakoplovstvo – otvaranju zrakoplovnog tržišta za sigurnu i održivu civilnu uporabu daljinski upravljanih zrakoplovnih sustava” (u daljnjem tekstu: „Komunikacija”) ⁽¹⁾.
2. RPAS-ovi su daljinski upravljani zrakoplovni sustavi, odnosno zrakoplovi koji mogu letjeti bez potrebe za pilotom u kabini. Većinu se vremena ne upotrebljavaju kao jednostavni zrakoplovni sustavi i sadrže uređaje, kao što su kamere, mikrofoni, senzori, GPS, koji mogu omogućiti obradu osobnih podataka.
3. Prava na privatni i obiteljski život te zaštitu podataka zajamčeni člankom 8. Konvencije o ljudskim pravima Vijeća Europe te člancima 7. i 8. Povelje o temeljnim pravima Europske unije važeća su i za nove tehnologije, što će se detaljnije razraditi u ovom Mišljenju. Nadalje, daljinski upravljane zrakoplovne sustave mora se pomno razmatrati s obzirom na to da je Sud Europske unije smatrao u svojim presudama u predmetima *Digital Rights Ireland* ⁽²⁾ i *Google Spain protiv AEPD* ⁽³⁾ da oni mogu jednako ometati prava na privatni i obiteljski život te zaštitu podataka kao i internetske tehnologije.
4. Stoga Europski nadzornik za zaštitu podataka pozdravlja činjenicu da je Komisija zatražila naš savjet o Komunikaciji.

IV. Zaključci

65. Europski nadzornik za zaštitu podataka pozdravlja činjenicu da se Komisija savjetovala s njome o ovoj Komunikaciji i naglašava da civilna uporaba RPAS-ova obuhvaća sva područja koja nisu pokrivena vojnom uporabom i stoga nije ograničena na komercijalne uporabe. Također pozdravlja činjenicu da se Komunikacijom ističu ne samo društvene i ekonomske prednosti civilne uporabe RPAS-ova, već i da se navodi privatnost, zaštitu podataka i sigurnost kao ključne elemente kojima se osigurava sukladnost za njihovo širenje.
66. RPAS-ove bi se trebalo razlikovati od zrakoplova i CCTV-ova jer im „mobilnost i diskrecija” omogućuju uporabu u većem broju okolnosti. Usto se mogu kombinirati s drugim tehnologijama, kao što su kamere, Wi-Fi senzori, mikrofoni, biometrijski senzori, GPS-sustavi, sustavi za čitanje IP-adresa, RFID-sustavi praćenja, koje omogućuju obradu osobnih podataka, a istodobno su potencijalno snažni nadzorni alati.

⁽¹⁾ COM(2014) 207 završna verzija, 8.4.2014.

⁽²⁾ Spojeni predmeti C-293/12 i C-594/12, *Digital Rights Ireland Ltd protiv Minister for Communications, Marine and Natural Resources, Minister for Justice, Equality and Law Reform, The Commissioner of the Garda Síochána, Ireland i Attorney General, i Kärntner Landesregierung, Michael Seitlinger, Christof Tschohl i dr.*, presuda Suda (Veliko vijeće) od 8. travnja 2014. (povodom zahtjeva za prethodnu odluku koje su uputili High Court (Irska) i Verfassungsgerichtshof (Austrija)).

⁽³⁾ Predmet C-131/12, *Google Spain SL, Google Inc. protiv Agencia Española de Protección de Datos (AEPD)*, presuda Suda od 13. svibnja 2014.

67. Stoga bi Europski nadzornik za zaštitu podataka htio naglasiti da uporabe RPAS-ova koje uključuju obradu osobnih podataka u većini slučajeva predstavljaju ometanje prava na poštovanje privatnog i obiteljskog života zajamčenog člankom 8. Konvencije o ljudskim pravima Vijeća Europe (u daljnjem tekstu: „ECHR”) i člankom 7. Povelje o temeljnim pravima Europske unije (u daljnjem tekstu: „Povelja”) jer dovode u pitanje pravo na intimnost i privatnost koje je zajamčeno svim pojedincima u EU-u i stoga se može dopustiti samo pod određenim uvjetima i uz određene zaštitne mehanizme. U svakom slučaju, svaki put kada RPAS-ovi kojima upravlja EU obrađuju osobne podatke, što je čest slučaj, primjenjuje se pravo na zaštitu osobnih podataka sadržano u članku 8. Povelje i treba se djelovati u skladu s EU-ovim pravnim okvirom za zaštitu podataka.
68. U praksi je stoga osobna uporaba RPAS-ova za privatne aktivnosti u pravilu podložna zahtjevima Direktive 95/46/EZ i rijetko ima koristi od izuzimanja kućanstava. U svakom je slučaju preduvjet za pravila o zaštiti podataka zakonitost obrade osobnih podataka u svim aspektima. To također podrazumijeva sukladnost s drugim mjerodavnim pravilima u područjima kao što su građansko ili kazneno pravo, intelektualno vlasništvo, zrakoplovstvo ili okolišno pravo.
69. Obrada osobnih podataka putem RPAS-ova za komercijalne ili stručne svrhe mora biti sukladna s nacionalnim zakonodavstvom kojim se provodi Direktiva 95/46/EZ.
70. Nadalje, Europski nadzornik za zaštitu podataka htio bi podsjetiti da sama objava podataka na internetu ili u novinama bez namjere da se otkriju javne informacije nije dovoljna da bi se smatrala novinarskim izuzetkom iz članka 9. Direktive 95/46/EZ.
71. Uporabom RPAS-ova za provedbu zakona također se mora poštovati temeljno pravo na privatnost, pa se te aktivnosti moraju temeljiti na jasnom i dostupnom zakonodavstvu, služiti legitimnom cilju te biti potrebne u demokratskom društvu i razmjerno namjeravanoj svrsi. Kada dovedu do obrade osobnih podataka, podložni su zaštitnim mehanizmima za zaštitu podataka koji su određeni na razini EU-a i Vijeća Europe.
72. Uporabom RPAS-ova u obavještajne svrhe moraju se poštovati načela nužnosti i razmjernosti.
73. U pogledu imperativne potrebe da se osigura poštovanje privatnosti, zaštite podataka i sigurnosnih zahtjeva povezanih s tom novom tehnologijom s potencijalno visokom razinom zadiranja, Europski nadzornik za zaštitu podataka podržava Komisiju u ponovnom razmatranju njezinog manjka sposobnosti za reguliranjem RPAS-ova lakših od 150 kg.
74. Europski nadzornik za zaštitu podataka također pozdravlja inicijative i projekte za podizanje svijesti koje bi trebale pr pratiti uvođenje RPAS-ova na EU-ovo civilno tržište.
75. Europski nadzornik za zaštitu podataka preporučuje da Komisija potakne proizvođače RPAS-ova da sami po sebi i prilagođeno provedu mjere privatnosti te voditelje obrade podataka da provedu procjene utjecaja zaštite podataka u slučajevima kada radnje obrade predstavljaju određeni rizik za prava i slobode subjekata podataka na osnovi njihove prirode, opsega ili svrha.
76. Također su potrebne daljnje aktivnosti za poticanje mjera koje bi olakšale utvrđivanje voditelja obrade RPAS-a.

Sastavljeno u Bruxellesu 26. studenoga 2014.

Giovanni BUTTARELLI

Pomoćnik Europskog nadzornika za zaštitu podataka
